

„Herbata”, „tea” czy „czaj”?

Pewnie nie raz zastanawialiście, skąd wzięła się różnica w nazywaniu tak słynnego i uwielbianego napoju jakim jest herbata. Dlaczego w języku polskim napar z liści i pąków *Camellia* jest znany pod nazwą „herbata”, a angielskim „tea” a w rosyjskim „czaj” ([чай](#))? Dlaczego polska nazwa znacznie różni się od innych?

Właściwie polska nazwa stanowi wyjątek wśród innych języków europejskich. W naszym języku nazwa „herbata” pochodzi od łacińskiego słowa *herba*, które oznacza zioło. Napój herbaciany przez wiele lat był uważany w Polsce za preparat leczniczy i medykament. Zwyczaj picia herbaty jako dodatku do śniadania, deseru czy kolacji nie był popularny. Herbatę stosowano w Polsce jako środek leczniczy, medykament i sprzedawano go jedynie w aptekach i sklepikach zielarskich. Mimo, że herbata dotarła do Polski już w wieku XVII za pośrednictwem Francji, upowszechnienie zwyczaju picia tego napoju nastąpiło dopiero w wieku XVIII za sprawą wymiany towarowej z Anglią.

W Chinach skąd pochodzi herbata funkcjonuje mnóstwo nazw w zależności od jej gatunku i miejsca gdzie występuje. Jednak ogólną nazwą, stosowaną na określenie herbaty jest 茶. W Chinach funkcjonuje mnóstwo dialektów oficjalnego języka chińskiego, więc znak ten ma odmienną fonetykę w poszczególnych regionach Chin. Rozróżnienie w nazwie angielskiej oraz rosyjskiej wynika z importowania do tych krajów herbaty z różnych regionów Chin, a także z odmiennej wymowy nazwy 茶 w tych rejonach.

W dialekcie hokkien, którego używa się na terenie południowej części Fujian, na Tajwanie, a także przez obywateli Chin zamieszkujących różne kraje Azji Południowo – Wschodniej, znak 茶, jest czytany jako *té*. Z tego terytorium herbata była eksportowana do większości krajów Europy Zachodniej, w tym także do Anglii. Stąd właśnie wzięła się angielska nazwa „tea”!

Z kolei w dialektach: kantońskim (południe Chin, Hongkong, Makau) i mandaryńskim (oficjalny język chiński) chiński symbol 茶, czytamy jako *chá*. Nazwa „czaj” ([чай](#)) w języku rosyjskim nawiązuje to tych właśnie dialektów, ponieważ Kraje takie jak Turcja, Czechy i przede wszystkim Rosja importowały herbatę właśnie z tych regionów.

Na pewno wielu użytkowników języka polskiego, angielskiego czy rosyjskiego nurtuje pytanie dotyczące nazwy „herbata”. Skąd wzięły się różnice w nazewnictwie? Jak widać etymologia tego słowa w odrębnych [językach europejskich](#), nie jest aż tak skomplikowana jakby mogło się wydawać. Pochodzenie ma ciekawą historię, warto się z nim zapoznać, zaspokoić swoją ciekawość oraz poszerzyć wiedzę.

(JS)